

Sygn. akt I C 1313/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Rafał Wagner

Protokolant: protokolant sądowy Anna Janik

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2020 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa **B. M.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Ministrowi Sprawiedliwości**

o **ochronę dóbr osobistych**

I. oddala powództwo;

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego;

III. przyznaje adwokatom J. T. i E. J. ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwoty po 1 980 (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt) zł podwyższone o należny podatek od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu.

Sygn. akt I C 1313/18

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w urzędzie pocztowym 27 listopada 2018 r. B. M. wniósł przeciwko Skarbowi Państwa – Ministerstwu Sprawiedliwości o ochronę dóbr osobistych żądając zobowiązania pozwanego do zaprzestania naruszania dóbr osobistych powoda poprzez usunięcie z Rejestru Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym wizerunku powoda oraz danych identyfikujących w postaci: imienia, nazwiska, daty urodzenia, miejsca urodzenia, miejscowości w której przebywa, państwa oraz województwa popełnienia czynu zabronionego, kwalifikacji prawnej czynu, podstawy orzeczonych kar, środków karnych, zabezpieczających i poprawczych, wychowawczo – leczniczych, nałożonych obowiązków oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 50 000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę moralną wyrządzoną powodowi polegającą na zamieszczeniu i upublicznieniu jego wizerunku i danych osobowych w prowadzonym przez pozwanego Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym (pozew – k. 4).

Postanowieniem z 12 sierpnia 2019 r. Sąd na podstawie art. 67 § 2 k.p.c. oznaczył Ministra Sprawiedliwości jako jednostkę organizacyjną reprezentującą Skarb Państwa (postanowienie – k. 48).

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania wg norm przepisanych (odpowiedź na pozew – k. 55-59).

W toku postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie (protokół rozprawy z 4 kwietnia 2020 r. – k. 86).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z 15 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej uznał oskarżonego B. M. za winnego tego, że w dniu 1 października 2013 r., w B., doprowadził dziewięciolatkę do poddania się innej czynności seksualnej, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat od odbycia kar pozbawienia wolności za umyślne przestępstwa podobne orzeczonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 7 marca 2006 r. za dwa przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. skazującym na karę łączną 3 lat pozbawienia wolności oraz wyrokiem Sądu Rejonowego w Bielsku Białej z dnia 27 października 2006 r. za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. w zw. Z art. 64 § 1 k.k. skazującym na karę 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, które to kary zostały objęte wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Bielsku-Białej z dnia 14 października 2010 r., które to kary odbył w całości w okresie od 9 maja 2003 r. do 17 lipca 2003 r., od 23 czerwca 2005 r. do 24 czerwca 2005 r. i od 14 lipca 2005 r. do 5 listopada 2012 r., czym wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 197 § 3 pkt 2 w zw. z § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i **za to na podstawie art. 197 § 3 pkt 2 k.k. skazał B. M. na karę 6 lat pozbawienia wolności** (wyrok – k. 80-81).

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 10 grudnia 2015 r. na skutek apelacji obrońcy B. M. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok (wyrok – k. 79).

B. M. został wpisany do Rejestru Sprawców Przestępstw na tle Seksualnym (Rejestru Publicznego) prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości. W rejestrze tym znajduje się m.in. zdjęcie powoda, imię, nazwisko, data i miejsce urodzenia, informacja o orzeczeniu, na podstawie którego został skazany i podstawa prawna skazania oraz okres pozbawienia wolności (okoliczności niesporne, dane dostępne na stronie Rejestru: (...))

Powyższy niesporny stan faktyczny ustalony został na podstawie ww. dokumentów oraz zapisów w rejestrze prowadzonym przez Ministra Sprawiedliwości. Spór pomiędzy stronami ogniskował się wokół podstaw prawnych do umieszczenia powoda w Rejestrze.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód na podstawie art. 24 § 1 k.c. i art. 448 k.c. wystąpił o ochronę dóbr osobistych i zadośćuczynienie z związku z upublicznieniem jego danych osobowych i wizerunku poprzez Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

Warunkiem odpowiedzialności pozwanego prowadzącego Rejestr i odpowiedzialnego za wprowadzenie do niego danych powoda jest naruszenie dóbr osobistych powoda oraz bezprawność działania.

W ocenie Sądu umieszczenie danych jakiegokolwiek osoby w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym prowadzi do naruszenia jej dóbr osobistych takich jak dobre imię, cześć, wizerunek.

Sporne pomiędzy stronami było to, czy Minister Sprawiedliwości miał podstawy do umieszczenia danych powoda w rejestrze, a zatem czy jego działanie było zgodne z prawem.

Powód popełnił przestępstwo, za które został prawomocnie skazany, w październiku 2013 r. Wyrok stał się prawomocny 10 grudnia 2015 r. Następnie, 1 października 2017 r., weszła w życie ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualny (t.j. 2018, poz. 405, dalej Ustawa). W Ustawie szczegółowo uregulowano kwestie umieszczania danych osób skazanych przed dniem jej wejścia w życie.

Zgodnie z art. 30 Ustawy w sprawach o czyn, o którym mowa w art. 2, jeżeli czyn ten został popełniony przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nie stosuje się przepisów niniejszej ustawy. Jeżeli prawomocne orzeczenie kończące postępowanie w sprawie zapadło po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, a w przyjętej kwalifikacji prawnej powołano przepis wskazany w art. 29 ust. 1 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 29. Termin, o którym mowa w art. 29 ust. 2 i 4, biegnie w takich wypadkach od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Natomiast w art. 29 Ustawy wskazano:

1. W terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy:

1) w Rejestrze z dostępem ograniczonym zamieszcza się dane o osobach prawomocnie skazanych za popełnienie przestępstw, przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa oraz wobec których prawomocnie orzeczono środki zabezpieczające w sprawach o przestępstwa, **jeśli w kwalifikacji prawnej przyjętej w prawomocnym orzeczeniu, które zapadło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, powołano :**

a) **art. 197 § 3 pkt 2** lub § 4 **Kodeksu karnego** ,

b) art. 197 § 1 Kodeksu karnego i pokrzywdzonym był małoletni,

c) art. 168 § 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. - Kodeks karny (Dz. U. poz. 94, z późn. zm.) i pokrzywdzonym był małoletni,

d) art. 168 § 2 ustawy z dnia 19 kwietnia 1969 r. - Kodeks karny, jeśli sprawca działał ze szczególnym okrucieństwem,

e) art. 204 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. - Kodeks karny (Dz. U. poz. 571, z późn. zm.) i pokrzywdzonym był małoletni;

2) **w Rejestrze publicznym zamieszcza się dane o osobach, o których mowa w pkt 1 lit. a i d.**

Wynika z tego, że zgodne z art. 29 ust. 1 Ustawy, w szczególnych przypadkach możliwe jest umieszczenie w Rejestrze publicznym osoby skazanej prawomocnym wyrokiem, nawet jeżeli zapadł on przed 1 października 2017 r. W przypadku powoda, skazanego na podstawie art. 197 § 3 pkt 2 Kodeksu karnego, podstawę taką stanowi art. 29 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 Ustawy.

W ocenie Sądu, nie zachodzi sprzeczność pomiędzy art. 29 a art. 30 Ustawy. Art. 29 stanowi szczegółowo określony wyjątek od ogólnej zasady określonej w art. 30 co do niedziałania Ustawy wstecz. Jest on uzasadniony dobrem osób, które w przyszłości mogłyby zostać pokrzywdzone przez sprawców najcięższych przestępstw na tle seksualnym.

Sąd w całości podziela także stanowisko strony pozwanej, że publikacja danych w Rejestrze nie jest sprzeczna z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) (...) z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, gdyż zgodnie z art. 2 ust. 2 lit. d rozporządzenie to nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych lub wykonywania kar, w tym ochrony przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa publicznego i zapobiegania takim zagrożeniom. Niewątpliwie prowadzony przez Ministra Sprawiedliwości Rejestr służy ochronie bezpieczeństwa publicznego i zapobieganiu przestępczości.

Z tych względów działanie pozwanego polegające na umieszczeniu danych powoda w Rejestrze należało uznać za zgodne z prawem, co wyłącza odpowiedzialność pozwanego na podstawie art. 24 i 448 k.c.

Wobec powyższego Sąd oddalił powództwo.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego z uwagi na sytuację osobistą i majątkową powoda, która była podstawą zwolnienia go od kosztów sądowych, a wynikającą z wieloletniego odbywania kary pozbawienia wolności, a po jej zakończeniu, zgodnie z punktem IV wyroku z 15 września 2015 r., umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym. Zdaniem Sądu, również charakter sprawy związany z działaniem ustawy wstecz, co mogło być odbierane przez powoda, jako wstecznie i dodatkowo wymierzona kara za popełnione przestępstwo, przemawiał za zastosowaniem art. 102 k.p.c.

W punkcie III wyroku Sąd przyznał pełnomocnikom z urzędu powoda wynagrodzenie. W niniejszej sprawie zastępstwo prawne realizowane było w ten sposób, że jeden pełnomocnik został ustanowiony do sporządzenia pozwu, a drugi do reprezentowania powoda przed sądem. Stąd uzasadnione było podzielenie wynagrodzenia wynoszącego 360 zł w związku z roszczeniem niemajątkowym i 3 600 zł w związku z roszczeniem majątkowym na pół pomiędzy obu pełnomocników. Wysokość stawek Sąd określił na podstawie § 2 pkt 5 i § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).